

ENERGETIKA V EU

energetická politika Evropské unie

V PRŮMYSLOVÉM VÝBORU EP ZASEDNOU OPĚT TŘI ČEŠI
ZASEDÁNÍ RADY EU PRO ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

energetika v Evropě a ve světě

SNĚMOVNA REPREZENTANTŮ KONGRESU USA SCHVÁLILA NÁVRH ZÁKONA KE ZMĚNĚ KLIMATU

faq

PLYNOVOD NABUCCO

právní předpisy Evropské unie, rozhodnutí, judikatura a jiné dokumenty institucí EU

KOMISE PŘIJALA NAŘÍZENÍ PRO PREVENCI A ŘEŠENÍ KRIZÍ V DODÁVKÁCH PLYNU

měsíční bulletin Skupiny ČEZ

7/2009

VÁŽENÍ ČTENÁŘI,

červenec neznamenal pro energetiku ani v nejmenším začátek prázdnin. Rušno bylo po evropských červnových volbách zejména v Evropském parlamentu, jehož nové složení je i tématem několika zamyšlení v tomto prázdninovém čísle Bulletinu Energetika v Evropské unii. Noví europoslanci se poprvé sešli ve Štrasburku, aby zvolili svého předsedu, místopředsedy a rozhodli o složení výborů. Kromě této problematiky se červencový Bulletin věnuje i jedné z posledních Rad EU, která zasedala v Lucemburku 25. června v oblasti životního prostředí a jejímž výsledkem je například definitivní schválení třetího liberalizačního balíčku, směrnice o jaderné bezpečnosti či dosažení politické shody ke směrnici o průmyslových emisích. V tradiční rubrice Otázky a odpovědi Vám tentokrát připomínáme některá fakta týkající se plynovodu Nabucco, o kterém bylo v minulých dnech rovněž dost slyšet. Z hlediska právních předpisů se

dozvíte informace o dvou nových nařízeních, která přijala Evropská komise v oblasti dodávek plynu a nových investičních projektech v energetice. Několik vět pak Bulletin věnuje i nedávno zahájenému švédskému předsednictví v Radě EU a shrnutí toho, čeho se podařilo dosáhnout českému předsednictví na poli energetiky. Nechybí ale i informace o nových šetřeních a pokutách Evropské komise v energetickém odvětví z důvodu porušení práva hospodářské soutěže. V rubrice Evropské zajímavosti se pak Bulletin věnuje možná trochu překvapivému potenciálnímu novému členskému státu EU – Islandu. Bulletin tradičně ukončuje rubrika „O čem se mluví“, kterou jsme tentokrát orientovali také na nový Evropský parlament a co jej čeká v blízké budoucnosti. Přeji Vám příjemnou dovolenou a ať Vám čtení našeho zpravodaje zpestří dlouhé letní večery!

Zuzana Krejčířiková

OBSAH

energetická politika Evropské unie

V PRŮMYSLOVÉM VÝBORU EP ZASEDNOU OPĚT TŘI ČEŠI | PRVNÍ TÝDEN V EP VE ZNAMENÍ VOLBY NOVÝCH FUNKCIONÁŘŮ | ZASEDÁNÍ RADY EU PRO ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ | KOMISE SCHVÁLILA PODPORU AŽ 170 MILIONŮ EUR NA DVA INVESTIČNÍ PROJEKTY V POLSKU

energetika v Evropě a ve světě

SNĚMOVNA REPREZENTANTŮ KONGRESU USA SCHVÁLILA NÁVRH ZÁKONA KE ZMĚNĚ KLIMATU | EXPERTI VÍTAJÍ ZÍSKÁVÁNÍ SOLÁRNÍ ENERGIE ZE SAHARY | POSUN V INDICKÉ JADERNÉ ENERGETICE

faq

PLYNOVOD NABUCCO

právní předpisy Evropské unie, rozhodnutí, judikatura a jiné dokumenty institucí EU

KOMISE PŘIJALA NAŘÍZENÍ PRO PREVENCI A ŘEŠENÍ KRIZÍ V DODÁVKÁCH PLYNU | E.ON A GDF ODBRŽELY VYSOKÉ POKUTY | GDF SUEZ PŘEDLOŽILA SVÉ ZÁVAZKY | KOMISE PŘIJALA NAŘÍZENÍ O LEPŠÍ INFORMOVANOSTI O PROJEKTECH V ENERGETICE

evropské zajímavosti a zprávy

VÝSLEDKY ČESKÉHO PŘEDSEDNICTVÍ | ŠVÉDSKO PŘEVZALO PŘEDSEDNICTVÍ EU | EVROPSKÁ UNIE ZRUŠILA VÍZA PRO TŘI BALKÁNSKÉ ZEMĚ | ISLANDSKÝ PARLAMENT SE VYSLOVIL PRO VSTUP ZEMĚ DO EU

kalendář událostí v oblasti energetiky

o čem se mluví

NOVÝ EVROPSKÝ PARLAMENT

ČEZ, a.s. Evropská agenda, Duhová 2/1444, Praha, 140 53 | eu@cez.cz

Zuzana Krejčířiková | manažerka pro evropskou agendu | +420 211 042 509 | zuzana.krejcirikova@cez.cz
Dana Dvořáková | +420 211 042 510 | dana.dvorakova01@cez.cz
Lucie Horová | +420 211 042 704 | lucie.horova@cez.cz
Veronika Ládková | +420 211 042 445 | veronika.ladkova@cez.cz

V PRŮMYSLOVÉM VÝBORU EP ZASEDNOU OPĚT TŘI ČEŠI

Evropský parlament schválil 16. července nové složení parlamentních výborů. Poslanci zasedající ve výborech jsou voleni na základě nominací předložených poslaneckými kluby a nezařazenými poslanci a složení výborů by mělo být v souladu s poměrem sil v plénu parlamentu.

V minulém období byla Česká republika ve výboru pro průmysl, výzkum a energetiku (ITRE) zastoupena třemi poslanci a v novém období se toto číslo nezmění. Do roku 2011 budou výbor reprezentovat Jan Březina (EPP – Skupina Evropské lidové strany (Křesťanských demokratů)), Miloslav Ransdorf (GUE/NGL – Skupina konfederace Evropské sjednocené levice a Severské zelené levice), kteří již ve výboru působili během posledních pěti let a nově i Evžen Tošenovský (ECR – Evropská konzervativní a reformní skupina), který se dostal do EP poprvé v letošních volbách. Vladimír Remek, který byl činný v ITRE do současnosti, bude v následujícím volebním období členem rozpočtového výboru. Na ustavující schůzi ITRE ve Štrasburku byl Evžen Tošenovský zvolen místopředsdou ITRE. Činnost výborů je pro chod celého Parlamentu velice důležitá, protože vypracovávají a schvalují zprávy k legislativním návrhům předloženým

Evropskou komisí, či zprávy vlastní. O těchto zprávách pak hlasuje samotné plénum a ve většině případů

se přikloní k závěrům dosaženým ve výboru, jakožto specializovanému orgánu pro danou oblast. Tyto zprá-

vy včetně pozměňovacích návrhů Parlamentu jsou pak postupovány Radě EU.

Členství českých europoslanců v jednotlivých výborech

Jméno	Členství ve výboru	Politická skupina
BŘEZINA Jan	Výbor pro průmysl, výzkum a energetiku	EPP
BRZOBOHATÁ Zuzana	Výbor pro regionální rozvoj	S&D
CABRNOCH Milan	Výbor pro zaměstnanost a sociální věci	ECR
DUŠEK Robert	Výbor pro zemědělství a rozvoj venkova	S&D
ČEŠKOVÁ Andrea	Výbor pro rozpočtovou kontrolu	ECR
FAJMON Hynek	Výbor pro zemědělství a rozvoj venkova	ECR
FALBR Richard	Výbor pro zaměstnanost a sociální věci	S&D
HAVEL Jiří	Rozpočtový výbor	S&D
KOHLÍČEK Jaromír	Výbor pro dopravu a cestovní ruch	GUE/NGL
KOŽUŠNÍK Edvard	Výbor pro vnitřní trh a ochranu spotřebitelů	ECR
MAŠTÁLKA Jiří	Výbor pro právní záležitosti	GUE/NGL
OUZKÝ Miroslav	Výbor pro životní prostředí, veřejné zdraví a bezpečnost potravin	ECR
POC Pavel	Výbor pro životní prostředí, veřejné zdraví a bezpečnost potravin	S&D
RANSDORF Miloslav	Výbor pro průmysl, výzkum a energetiku	GUE/NGL
REMEK Vladimír	Rozpočtový výbor	GUE/NGL
ROITHOVÁ Zuzana	Výbor pro vnitřní trh a ochranu spotřebitelů	EPP
ROUČEK Libor	Výbor pro zahraniční věci	S&D
SEHNALOVÁ Olga	Výbor pro dopravu a cestovní ruch	S&D
STREJČEK Ivo	Hospodářský a měnový výbor	ECR
TOŠENOVSKÝ Evžen	Výbor pro průmysl, výzkum a energetiku	ECR
VLASÁK Oldřich	Výbor pro regionální rozvoj	ECR
ZAHRADIL Jan	Výbor pro mezinárodní obchod	ECR

Politické skupiny: ECR Evropská konzervativní a reformní skupina
 EPP Skupina Evropské lidové strany (Křesťanských demokratů)
 GUE/NGL... Skupina konfederace Evropské sjednocené levice a Severské zelené levice
 S&D Skupina progresivní aliance socialistů a demokratů v Evropském parlamentu

PRVNÍ TÝDEN V EP VE ZNAMENÍ VOLBY NOVÝCH FUNKCIONÁŘŮ

Evropský parlament se sešel v půli července na svém prvním zasedání ve Štrasburku, aby do svých vedoucích pozic nominoval nové aktéry, kteří úspěšně prošli červnovými volbami.

Jako první přišla na řadu volba předsedy Evropského parlamentu.

Vítězně z ní vyšel polský poslanec Jerzy Buzek z Evropské lidové strany (EPP), který bude stát v čele Parlamentu polovinu funkčního období – tj. 2,5 roku. Zvolen byl počtem hlasů 555 již v prvním kole a nahradil Hanse-Gerta Pottertinga, Němce ze stejné politické strany. Jerzy Buzek není přitom v Parlamentu nováčkem – letos obhájoval svůj post z let 2004–2009 a činný

byl především v energetické oblasti – od roku 2004 je místopředsdou Evropského energetického fóra. Radil se k aktivním poslancům – k jeho práci v minulosti patřilo i vypracování zprávy pro sedmý rámcový program pro výzkum a inovace a zprávy pro Evropský strategický plán pro energetické technologie. V minulém volebním období působil ve Výboru pro průmysl, výzkum a energetiku a ve Výboru pro životní prostředí, veřejné zdraví a bezpečnost potravin. Zároveň byl členem parlamentního Výboru pro spolupráci EU-Ukrajina, jakož i delegace pro vztahy se zeměmi jihovýchodní Asie a Sdružení zemí jihovýchodní Asie (ASEAN).

Více viz: [👉](#)

ZASEDÁNÍ RADY EU PRO ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

Dne 25. června 2009 proběhlo druhé formální zasedání Rady ministrů pro životní prostředí za českého předsednictví.

Jedním z hlavních bodů programu byl návrh směrnice o průmyslových emisích, tzv. recast IPPC směrnice,

o jehož projednávání v Radě EU a v Evropském parlamentu jsme Vás na stránkách bulletinu průběžně informovali již několikrát. Dosažení politické shody (shody na úrovni členských států EU) k návrhu směrnice bylo jednou z priorit českého předsednictví v oblasti životního prostředí a na zasedání Rady ministrů v Lucemburku se po složitých přípravných jednáních jak na pracovní úrovni, tak i na úrovni Výboru stálých zástupců (CRP) tuto prioritu podařilo naplnit. Text politické shody bude nyní po právní a jazykové úpravě vydán v Úředním věstníku EU jako tzv. společná pozice a bude zaslán Evropskému parlamentu, který se jí bude zabývat ve druhém čtení. Jedním z hlavních důvodů recastu IPPC směrnice

je její zjednodušení, resp. spojení s dalšími právními předpisy, včetně směrnice o velkých spalovacích zařízeních, jejíž revize je právě z hlediska energetiky zásadní. Finální verze upravuje některé definice tak, aby nedocházelo k distorzím napříč EU při její transpozici, upřesňuje požadavky na zavádění nejlepších dostupných technologií (tzv. BAT) a příslušných referenčních dokumentů (BREF) a zavádí přísnější emisní limity.

Dle společné pozice by přísnější emisní limity měly být aplikovány nejpozději do dvou let od vstupu směrnice v platnost. Oproti původnímu návrhu Evropské komise se však členské státy shodly na zavedení časově omezeného přechodného období pro stávající zařízení právě pro aplikaci přísnějších emisních limitů. Konečná podoba směrnice bude nicméně záviset na tom, jak dopadnou jednání mezi Radou EU a Evropským parlamentem ve druhém čtení. Jeho zahájení lze předpokládat po zformování nového EP, zhruba na přelomu září a října tohoto roku. Dalším bodem na programu zasedání ministrů byla zpráva o pokroku o projednávání směrnice

o půdě. Návrh směrnice byl Evropskou komisí představen již v druhé polovině 2006; její přijetí podporuje 22 členských států – vesměs země, kde není legislativa týkající se ochrany půdy příliš rozvinutá. Proti je pět zemí, které preferují ponechání problematiky ochrany půdy na národní úrovni – země, které mají na národní úrovni dostatečně tuto problematiku ošetřenou, a zároveň i země, jejichž kvalita půdy je z různých historických důvodů zhoršená.

Tyto země přitom v principu nejsou proti ochraně půdy jako takové, na úrovni EU by ale preferovaly spíše legislativně nezávaznou strategii, která by ponechávala větší prostor pro vlastní legislativní iniciativu.

Jak bylo již uvedeno, nebude se nyní návrhem zabývat ani švédské předsednictví a debata se tak posune na první polovinu 2010, kdy EU bude předsedat Španělsko; jedna ze zemí, které přijetí směrnice podporují.

Rada EU schválila také závěry k Bílé knize o adaptaci na klimatickou změnu. Klimatická změna byla rovněž tématem diskuse ministrů během pracovního oběda – cílem EU je jednoznačně dosažení právně

závazné mezinárodní dohody o snižování emisí skleníkových plynů po roce 2012 na kodaňském summitu v prosinci 2009. Ministři dále diskutovali problematiku invazivních druhů, přípravu na konferenci smluvních stran Úmluvy o biodiverzitě (CBD) a otázku bioodpadu, resp. potřebu přípravy samostatné legislativy pro tuto specifickou oblast.

Více viz: [↗](#)

KOMISE SCHVÁLILA PODPORU AŽ 170 MILIONŮ EUR NA DVA INVESTIČNÍ PROJEKTY V POLSKU

Evropská komise schválila na základě Smlouvy o ES dva systémy státních podpor notifikované Polskem.

Cílem prvního opatření je modernizace elektrických distribučních sítí snížením ztrát. Druhé opatření směřuje k rozšíření distribučních a přenosových sítí za účelem připojení obnovitelných zdrojů energie. Příjemci státní podpory mají být provozovatelé distribučních a přenosových soustav,

kteří zajišťují neomezený přístup k sítím svým konkurentům. Podle Komise jsou tato opatření v souladu s čl. 87 odst. 3 Smlouvy o ES, neboť převažují jejich pozitivní dopady nad případnými obavami z porušení práva hospodářské soutěže. Projekty jsou přitom částečně kofinancovány z evropských strukturálních fondů, přičemž celková hodnota podpory bude činit maximálně 170 milionů eur. Podle slov komisařky pro hospodářskou soutěž Neelie Kroesové bude Komise podporovat a podporuje investice do energetické infrastruktury, které umožní větší úspory energie a lepší přístup pro OZE, a proto záměr Polska notifikovaný v únoru tohoto roku schválila.

Více viz: [↗](#)

SNĚMOVNA REPREZENTANTŮ KONGRESU USA SCHVÁLILA NÁVRH ZÁKONA KE ZMĚNĚ KLIMATU

Koncem června 2009 schválila Sněmovna reprezentantů amerického Kongresu návrh zákona o čisté energii a bezpečnosti, tzv. Waxman-Markeyho zákon.

Jedná se o komplexní návrh na podporu rozvoje čistých energetických zdrojů a snižování emisí skleníkových plynů. Velká pozornost je věnována zejména navrhovanému cap-and-trade systému, záběr návrhu je ale mnohem širší. Pokrývá čtyři základní oblasti:

- **čistá energie** (stanovuje federální standard pro využívání obnovitelných zdrojů energie, investice do čistých technologií, emisní standardy pro nová spalovací zařízení, rozvoj inteligentních sítí a infrastruktury)
- **energetická účinnost** (standardy pro energetickou účinnost budov, osvětlení, pohonných hmot pro nákladní vozidla a podpora zlepšení energetické účinnosti domácností)
- **snižování znečištění způsobují-**

cího globální oteplování (národní cap-and-trade systém, podpora energeticky náročných odvětví a výrobců elektrické energie, podpora novým uhelným elektrárnám s CCS zařízením, pobídka domácím offset opatřením)

- **přechod k ekonomice založené na čistých formách energií** (podpora snižování dopadů na skupiny obyvatel s nízkými příjmy, podpora domácích adaptačních opatření, prevence odlesňování zejména v tropickém pásmu, podpora transferu technologií).

Zákon ukládá státům cíl, pokud jde o podíl využívání obnovitelných zdrojů energie, ve výši 6 % v roce 2012 s nárůstem na 20 % v roce 2020, přičemž tento podíl zůstává zachován do 2039. Flexibilní opatření umožňuje pokrytí části podílu (do 5 %, resp. 8 % za určitých podmínek) prostřednictvím kreditů energetické účinnosti. Přísně nastavené emisní standardy pro nové uhelné elektrárny de facto předpokládají povinné zavedení CCS technologie. Navrhovaný cap-and trade systém pokrývá 84,5 % emisí Spojených stá-

tů v roce 2016 (pro srovnání revidovaný EU ETS pokrývá cca 52 % emisí skleníkových plynů; navrhované australské schéma počítá s pokrytím 75 % emisí). Snížení ve výši 17 % do roku 2020 v porovnání s rokem 2005 představuje 83 % v roce 2050. Systém nezahrnuje sektory zemědělství a lesnictví. Alokace „povolenek“ bude na začátku z 80 % zdarma s tím, že postupně bude narůstat podíl aukce a v roce 2031 bude jejím prostřednictvím alokováno 70 % povolenek. Prováděním aukcí je pověřena federální agentura pro životní prostředí (EPA). Aukce se budou konat s čtvrtletní frekvencí, přičemž první se musí konat nejpozději do konce března 2011. Bližší informace a srovnání s EU ETS systémem viz: [📄](#)

Paralelně s přípravou Waxman-Markeyho zákona je připravována legislativní úprava i v Senátu Kongresu (viz: [📄](#)).

Logickým krokem je tedy sloučení/kompromis mezi oběma návrhy, následně předložení oběma komorám Kongresu k finálnímu hlasování a poté k podpisu prezidentu Obamovi.

Další informace viz: [📄](#).

EXPERTI VÍTAJÍ ZÍSKÁVÁNÍ SOLÁRNÍ ENERGIE ZE SAHARY

Odborníci chválí ambiciózní energetický projekt, který se začíná rozjíždět na největší poušti světa.

Současně ale jedním dechem dodávají, že nesmí zastínit projekty

geograficky bližší, tzn., že by se kvůli investicím na Sahaře nemělo upouštět od výstavby pobřežních elektráren nebo vodních elektráren například ve Skandinávii. V pondělí 13. července byl v Německu spuštěn projekt v hodnotě 400 miliard eur, v jehož rámci se v oblasti severní Afriky a Blízkého východu rozmístí solární panely, které využijí

zdejšího slunečního potenciálu. Ekologická organizace Greenpeace, která projekt vítá, tvrdí, že v budoucnu se bude tímto způsobem na pouštích vyrábět až čtvrtina celkového objemu elektrické energie. Projektu se účastní společnosti ze jména z Německa, ale zájem je také ze Španělska, Alžírska, Jordánska a Egypta.

POSUN V INDICKÉ JADERNÉ ENERGETICE

16. července zveřejnila indická vláda informace o dvou místech, na kterých by měly vzniknout nové jaderné elektrárny, postavené americkými firmami.

Je to další významný posun v problematice indického jaderného programu, přestože ke stavbě elektráren vede ještě dlouhá cesta. Loni na podzim totiž podpisem dohody s USA skončilo dlouhé období jaderného embarga vůči druhé nejlidnatější zemi světa, které Spojené státy (a s nimi de facto celý svět) zahájily po prvním jaderném testu, jenž Indie uskutečnila v roce 1974. Indie se podpisem dohody zavázala k větším mezinárodním kontrolám, jako odměnu pak získala možnost otevřít dveře zahraničním společnostem, čehož velmi brzy využily francouzské a ruské firmy. Indicko-americkým jaderným programem se na své návštěvě zabývala rovněž americká ministryně zahraničí Hillary Clintonová. Ambicí Indie je dosáhnout do roku 2030 kapacity 60 GW elektřiny, vyráběné z jadra.

Více viz: [👉](#) nebo [👉](#)

PLYNOVOD NABUCCO

Diverzifikace zdrojů energie je se stále větším důrazem označována za nejdůležitější úkol energetické politiky současnosti. Jedním z nejčastěji zmiňovaných projektů, jehož cílem je snížit závislost Evropy na dovozech z Ruska, je plynovod Nabucco. Před nedávnem došlo k významnému posunu v přípravě tohoto projektu.

Jaký je poslední vývoj příprav na výstavbu plynovodu Nabucco?

V pondělí 13. července byla v Ankaře podepsána dohoda o stavbě plynovodu. Dohodu podepsali zástupci Turecka, Bulharska, Rumunska, Maďarska a Rakouska. Evropská unie svou podporu projektu již opakovaně vyjádřila, naposledy na pražském summitu „Jižní koridor“, pořádaném českým předsednictvím v Praze. Podpis dohody je bezpochyby průlomem, neboť ji doposud blokovalo

Turecko, které chtělo odebírat 15 % suroviny pro vlastní potřebu nebo vývoz. Nyní Turci od této podmínky ustoupili. Turecký ministr energetiky Taner Yıldız změnu postoje odůvodnil snahou Turecka podpořit dobré vztahy s EU. Z tohoto úhlu pohledu získává podpis dohody i obecnější rozměr.

Proč je plynovod Nabucco důležitý pro evropské země?

Po plynové krizi, která vznikla kvůli rozporům mezi Ukrajinou a Ruskem, se na začátku roku 2009 ocitly některé evropské země na dva týdny bez plynu. Na ruském plynu je v současné době závislá většina evropských států. Nejvíce Finsko, Slovensko a Bulharsko – v této zemi je závislost prakticky stoprocentní. Nový plynovod Nabucco má přivádět plyn od Kaspického moře a z Asie, vynechává tedy Rusko jako zdroj

plynu a Ukrajinu či Bělorusko jako tranzitní země. Nabucco, bude měřit 3 300 kilometrů, a jeho trasa vede přes Turecko, Bulharsko, Maďarsko do rakouského Baumgartenu. Ačkoli experti upozorňují, že přínos Nabucca nebude v kvantitativním měřítku převratný (vzhledem k obrovské spotřebě plynu z cizích zdrojů v Evropě), jeho význam je nezpochybnitelný jak z hlediska doplnění alternativních tras a zdrojů, tak z hlediska symbolického – Evropa tímto krokem potvrdí odhodlání závislost na jednom zdroji maximálně redukovat.

Kdy by měl být plynovod Nabucco uveden do provozu?

První etapa výstavby začne v roce 2011 a její ukončení je naplánované do roku 2014. Poté by měl začít do Evropy proudit plyn. Ročně by měl Nabucco přepravit 31 miliard metrů

krychlových plynu. Tento objem představuje 5 % celkové spotřeby kontinentu. Pro srovnání, ruský Gazprom v současné době zásobuje 25 procent Evropanů.

Které země se stanou partnery a dodavateli plynu?

Tato otázka je stále otevřená. V současné době se nejvíce hovoří o Turkmenistánu a Ázerbájdžánu, dalšími partnery by mohly být Egypt, Kazachstán a Sýrie. V pozdějším stádiu projektu se může připojit i Rusko, pokud o to bude mít zájem. „Nikdo mu nebude klást překážky“, řekl na toto téma turecký ministr energetiky Taner Yıldız. Hlavními akcionáři Nabucca budou rakouský OMV, maďarský MOL, rumunský Transgaz, bulharská Bulgarian Energy Holding, turecká BOTAS a německá RWE. Celkové náklady na výstavbu jsou plánovány na 8 miliard dolarů.

KOMISE PŘIJALA NAŘÍZENÍ PRO PREVENCI A ŘEŠENÍ KRIZÍ V DODÁVKÁCH PLYNU

Navrhované nařízení, které bylo přijato Evropskou komisí s cílem zlepšit zabezpečení dodávek plynu v rámci vnitřního trhu s elektřinou, by mělo posílit stávající systém EU pro zabezpečení dodávek plynu.

Rovněž by mělo vytvořit mechanismus pro spolupráci členských států při aktivním řešení jakýchkoli závažných přerušení dodávek plynu, ke kterým by mohlo dojít. Nové nařízení vyzývá členské státy, aby byly na přerušení dodávek dobře připraveny, a to s pomocí jasných a účinných havarijních plánů, na nichž se budou podílet všechny zainteresované subjekty a jejichž plnohodnotnou součástí bude pro případ jakéhokoli závažného přerušení i hledisko celé EU. Navrhované nařízení o bezpečnosti dodávek plynu by mělo dát společný základ pro vymezení pojmu „závažné přerušení dodávek plynu“, což je označováno jako N-1, tj. uzavření infrastruktury významné pro dodávky nebo jejího ekvivalentu. Členské státy by měly v případě kri-

ze mít za povinnost úzce spolupracovat, a to i prostřednictvím posílené koordinační skupiny v otázkách plynu. Nařízení by také umožnilo, aby si všichni spotřebitelé v EU mohli být jisti, že dodávky plynu jsou zabezpečeny. Rovněž je to dobrý podnět pro účinnější hájení zájmů EU v jejich vztazích s externími dodavateli plynu.

Více viz: [┐](#)

E.ON A GDF OBDŘELY VYSOKÉ POKUTY

Evropská komise uložila další sankce v energetice za porušování práva hospodářské soutěže.

Dne 8. července potrestala dvě energetické společnosti pokutou ve výši 1,1 miliardy eur (každá ze společností musí zaplatit 553 milionů euro) za to, že v roce 1975 uzavřely dohodu, podle níž si nebudou konkurovat na svých domácích hřištích na trhu se zemním plynem, tedy Gaz de France v Německu a E.ON ve Francii. Komisařka pro hospodářskou soutěž Neelie Kroesová uvedla, že pokuta je zřetelným signálem, že EU nenechá poškozovat své občany – zá-

kazníky, kterým nebylo vinou dohody umožněno využívat výhod volného trhu, konkurence a s tím spojené cenové soutěže. Dohodu o vzájemném nekonkurování, která byla součástí projektu plynovodu Megal, začala Evropská komise vyšetřovat v roce 2008. Dle svých vyjádření se obě společnosti hodlají proti trestu bránit. Představitelé E.ONu tvrdí, že Komise postupovala podle předpisů, jejichž platnost uplynula v roce 2004 a že dohoda v praxi nijak nenarušila principy hospodářské soutěže.

Více viz: [↗](#) nebo [↗](#)

GDF SUEZ PŘEDLOŽILA SVÉ ZÁVAZKY

8. července vyzvala Evropská komise všechny zainteresované strany k podání připomínek k závazkům předloženým francouzskou GDF Suez.

Důvodem pro předložení těchto závazků bylo přitom podezření Komise, že se tato společnost dopustila zneužití svého dominantního postavení v plynárenství (článek 82 ES). Komise se zejména domnívala, že by GDF Suez mohla znemožňovat svým

konkurentům přístup k plynárenské přepravní soustavě pro dovoz plynu do Francie. Byť sice společnost porušení hospodářské soutěže odmítá, předložila nicméně nyní Komisi návrh na snížení omezení dovozu plynu do Francie. Komise tyto závazky přezkoumala s francouzským energetickým regulačním úřadem a nyní vyzvala všechny zainteresované subjekty, aby do dvou měsíců podaly své připomínky k závazkům. Následně bude Komise oprávněna přijmout rozhodnutí, kterým učiní závazky GDF Suez právně závazné a vynutitelné.

Více viz: [↗](#)

KOMISE PŘIJALA NAŘÍZENÍ O LEPŠÍ INFORMOVANOSTI O PROJEKTECH V ENERGETICE

16. července přijala Komise návrh nařízení, které by dle jejího vyjádření mělo zlepšit transparentnost a informovanost o plánovaných a realizovaných projektech v energetice.

Navrhované nařízení se přitom týká ropy, včetně biopaliv, elektřiny, včetně jádra, a plynu, ale vztahuje se i na oblasti jako je přeprava a skladování uhlíku v souvislosti s výrobou elektřiny. Podle Komise by toto nařízení mělo pomoci při posuzování,

zda bude v budoucnu EU trpět nedostatkem zdrojů energie z důvodu stárnoucích kapacit a nedostatku kapacit nových. Komisař pro energetiku Andris Piebalgs prohlásil, že dnešní energetické výzvy a ambiciózní závazky 20–20–20 vyžadují masivní investice do energetické infrastruktury. Komise hodlá monitorovat, zda a jak probíhá výstavba nových zdrojů energie a případně řešit překážky pro jejich dokončení. „Zlepšení transparentnosti investičních projektů představuje významný prvek pro dlouhodobý rozvoj našeho energetického systému“, dodal. Návrh nařízení spočívá zejména v předávání většího množství dat o investičních projektech Komisi. Výsledek monitoringu bude následně Komise projednávat s členskými státy, energetickými společnostmi a s širokou veřejností a hledat řešení na identifikované problémy. Komise očekává, že by nové nařízení mohlo být přijato Radou EU počátkem roku 2010. Zda-li bude představovat novou zátěž pro energetické společnosti či užitečný nástroj pro řešení problémů, ukáže však až jeho praktická aplikace.

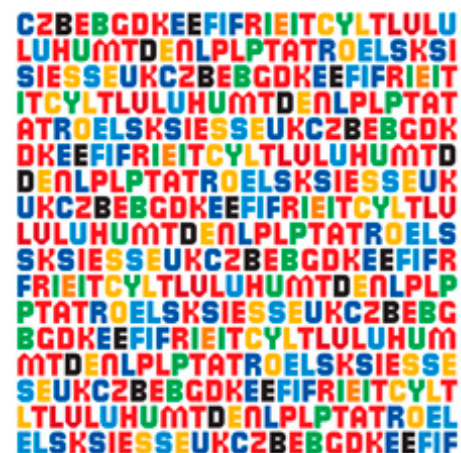
Více viz: [↗](#)

VÝSLEDKY ČESKÉHO PŘEDSEDNICTVÍ

Česka republika si před začátkem předsednictví zvolila hlavní programové priority vyjádřené třemi „E“: Ekonomika, Energetika a Evropská unie ve světě.

Okolnosti ukázaly, že šlo o témata navýsost aktuální a platná, a to nejen pro první polovinu roku 2009. Ve všech třech prioritních oblastech se předsednictví podařilo v průběhu prvního pololetí roku 2009 dosáhnout řady hmatatelných výsledků. V legislativní oblasti bylo díky úzké spolupráci se členskými státy a unijními institucemi, především s Evropským parlamentem, úspěšně dokončeno projednávání více než osmdesáti konkrétních opatření. V oblasti nelegislativní se rovněž podařilo dosáhnout řady významných úspěchů, ať už se jedná o zvládnutí krizových situací na poli zahraniční politiky a energetiky z počátku roku, odmítnutí ochranářských tendencí, rozhodná opatření na podporu evropského hospodářství, kroky směřující k diversifikaci dodávek energií a ochraně klimatu či výsledky jednání s klíčovými partnery EU ve světě. Díky lednové krizi kolem

dodávek zemního plynu z Ruska do Evropy se podařilo docílit toho, že všichni unijní aktéři důsledně hovořili jedním hlasem. Také aktivní přístup a diplomatické nasazení českého předsednictví významně přispěly k tomu, že Rusko a Ukrajina nakonec vyřešily svůj vzájemný obchodní spor a dodávky plynu do Evropy byly obnoveny. Po této zkušenosti se předsednictví zaměřilo na koncepční kroky posilující ve středně a dlouhodobém horizontu energetickou bezpečnost celé EU. Následně Evropská rada schválila vynaložení téměř 4 mld. Eur na projekty v oblasti energetické bezpečnosti. V návaznosti na tento problém CZ PRES podpořilo tzv. Jižní koridor a pojalo ho jako pas pro šíření prosperity, stability a bezpečnosti v oblasti Jižního Kavkazu, Střední Asie a Blízkého východu. Vyvrcholením těchto snah CZ PRES bylo uspořádání summitu „Jižní koridor – nová

hedvábná stezka“ v Praze, kde byla podepsána společná deklarace, vyjadřující podporu konceptu Jižního koridoru. Výsledky diskuze o prioritách Druhého strategického přezkumu budou sloužit jako základ pro vytvoření druhého Akčního plánu pro energetiku. Velkým úspěchem je schválení třetího liberalizačního balíčku, který přispěje k větší míře integrace, liberalizace a regionální spolupráce na energetickém trhu. Ke zvýšení energetické bezpečnosti rovněž významně přispívá podpora energetické účinnosti. EU na březnové i červnové Evropské radě také potvrdila své ambiciózní cíle v otázkách redukce emisí skleníkových plynů

EU2009.CZ

Czech Presidency
of the EU 2009

a financování mitigačních a adaptačních opatření v rozvojových zemích. Byly rovněž stanoveny jasné priority a cíle, které musí být splněny před konferencí OSN ke změnám klimatu v Kodani v prosinci tr.

Více viz: [↗](#)

ŠVÉDSKO PŘEVZALO PŘEDSEDNICTVÍ EU

První červencový den skončilo české předsednictví v Evropské unii – štafetu převzalo Švédsko.

První pololetí pod českou taktovkou bylo dostatečně popsáno, včetně všech strastí, počínaje ostrým

začátkem v podobě lednové krize s dodávkami zemního plynu a konče pádem Topolánkovy vlády na jeho konci. Letadla evropských politiků a státníků nyní budou přistávat na letišti ve Stockholmu.

Co tedy tuto skandinávskou zemi v následujících šesti měsících čeká? Švédsko přebírá kormidlo v období, kdy Evropa čelí ekonomické recesi nebývalých rozměrů a v období tvořící se budoucnosti Evropské unie. Pokud totiž bude do konce roku přijata Lisabonská smlouva, bude švédské předsednictví posledním v historii. Švédským mottem je *Taking on the challenges*, tedy „přijímat výzvy“. Jednou z největších bude zcela jistě prosincový Kodaňský summit, kde se celý svět bude snažit navázat na Kjótský protokol a úspěšně vyřešit problematiku boje s globálními klima-

tickými změnami. Během předsednictví se také očekává druhé irské referendum o Lisabonské smlouvě a nástup nové Evropské komise (1. listopadu).

Více viz: [↗](#)

EVROPSKÁ UNIE ZRUŠILA VÍZA PRO TŘI BALKÁNSKÉ ZEMĚ

Evropská komise navrhla ve středu 15. července zrušení víz pro tři země západního Balkánu.

Čekání ve frontách na ambasádách, shánění nejrozličnějších dokumentů a ostatní nepříjemnosti s vyřizováním víz pravděpodobně v budoucnu mine občany Srbska, Černé hory a Makedonie. Návrh bude nyní projednáván v Evropském parlamentu a konečné posvěcení se očekává v říjnu od členských zemí EU (ke schválení nebude zapotřebí souhlasu všech zemí, ale pouze tzv. kvalifikované většiny). Jugoslávie a následně její osamostatněné součásti měly bezvízový styk s EU již za doby vlády Tita. Unie se rozhodla pro uvalení víz v roce 1995 vinou zhoršující se economic-

ké a životní úrovně v těchto zemích. Pokud bude návrh schválen všemi institucemi, očekává se bezvízový styk do Schengenského prostoru od 1. ledna 2010. Zatímco ve třech zmíněných zemích vypuklo nadšení, opačné nálady zavládly v Bosně a Hercegovině, Kosovu a Albánii. Občané těchto zemí budou víza potřebovat i nadále, protože Evropská unie se obává velkého nárůstu počtu imigrantů z těchto zemí v případě jejich zrušení. Podle některých hlasů z těchto zemí je dokonce čerstvé rozhodnutí Evropské komise protimuslimské.

Více viz: [↗](#) nebo [↗](#)

ISLANDSKÝ PARLAMENT SE VYSLOVIL PRO VSTUP ZEMĚ DO EU

Nejstarší parlament na světě se ve čtvrtek 16. července těsnou většinou přiklonil ke vstupu Islandu do Evropské unie.

Historické hlasování tak skončilo vítězstvím proevropsky naladěných sociálních demokratů premiérky Jóhanny Sigurdadóttirové, kteří věří, že vstup země do EU pomůže

vyřešit katastrofální stav ekonomiky. Island hodlá oficiální přihlášku podat 27. července na setkání ministrů zahraničí členských států. Pokud státy evropské sedmadvacítky žádost schválí, nechá ještě islandská vláda vypsát referendum. To by podle průzkumů veřejného mínění mělo dopadnout vítězstvím příznivců

Evropské unie, protože pro vstup je prozatím 61 % obyvatel, zatímco proti připojení ostrova k Unii je pouze 29 %.

Nejasnosti prozatím panují okolo data případného oficiálního vstupu Islandu do EU. Evropské zdroje hovoří o rozmezí let 2010 až 2012, islandští představitelé jsou skeptičtější a nepředpokládají vstup před rokem 2013.

Více viz: [↗](#)

30. ČERVNA Evropská investiční banka (EIB) schválila půjčku Velké Británii ve výši 360 milionů liber určených na vylepšení a rozšíření britských plynovodů. Zlepšení mají vést k posílení energetické bezpečnosti Spojeného království. Více viz: [☞](#)

30. ČERVNA Evropská komise vydala vzor pro Národní akční plány pro využívání OZE (NREAP). Vzor bude sloužit jednotlivým státům pro tvorbu vlastních plánů, které musí předložit EK nejpozději do 30. června 2010. Více viz: [☞](#)

13. ČERVENCE Italové se chtějí vrátit k jaderné energetice. Italský senát schválil zákon, podle něhož bude možné na Apeninském poloostrově stavět nové reaktory. Podíl jádra na výrobě energie by měl v Itálii dosáhnout 25 %.

14. ČERVENCE Evropská komise schválila španělskou pomoc uhelnému sektoru. Španělsko hodlá v rozmezí let 2008–2010 podpořit tento sektor částkou 1,2 miliard euro. Více viz: [☞](#)

17. – 19. ZÁŘÍ proběhne v berlínském hotelu Hilton konference s názvem Chytré strategie pro energetické sítě. Příspěvky budou orientovány na

využití inteligentních technologií při výrobě, přepravě a distribuci elektřiny. Více viz: [☞](#)

NOVÝ EVROPSKÝ PARLAMENT

V úterý 14. července poprvé zasedal ve Štrasburku Evropský parlament v novém složení. Více než polovina jeho členů byla znovu zvolena v červnových volbách, menší část je nová – pro zajímavost, primát v největší míře obnovy získala Litva.

Stejně jako v minulém parlamentu je sedm politických frakcí. Dvě původní frakce se sloučily v jednu a vznikla i nová frakce ECR (Skupina evropských konzervativců a reformistů), ke které se připojila česká ODS. Dvě nejsilnější frakce v Evropském parlamentu se též přejmenovaly – dosavadní majoritní Evropská lidová strana a Evropští demokraté (EPP/ED) se nyní nazývá jen Evropská lidová strana (EPP) a Strana evropských socialistů (PES) se přejmenovala na Pokrokové společenství socialistů a demokratů (S&D).

Od roku 2009 musí politické skupiny sdružovat poslance z nejméně sedmi členských států. K založení politické skupiny je třeba nejméně 25 poslanců. V EPP jsou z ČR zastoupeni dva členové KDU-ČSL, v S&D je sedm zástupců ČSSD, v nově vzniklé Skupině evropských konzervativců a reformistů (ECR) má devět

poslanců ODS, v Konfederované skupině evropské sjednocené levice/Severské zelené levice (GUE/NGL) jsou čtyři zástupci KSČM. Jak jsme Vás již informovali v našem bulletinu, novým předsedou Evropského parlamentu byl zvolen v tajné volbě bývalý polský premiér Jerzy Buzek. Post předsedy EP bude zastávat 2,5 roku a poté by ho měl na stejnou dobu vystřídat socialistický kandidát. Tím by měl být německý šéf socialistických europoslanců Martin Schulz. Předseda má nemalé pravomoci – řídí veškeré činnosti Parlamentu, předsedá plenárním zasedáním a dále zastupuje Parlament mimo Evropskou unii. Pokud jde o další funkce, Česká republika získala díky zvolení poslance Libora Roučka (ČSSD) pozici jednoho ze 14 místopředsedů. Do této funkce ho nominovala frakce evropských socialistů. Třetím zástupcem z bý-

valého východního bloku je lidovec Pál Schmitt z Maďarska. Volby do Evropské unie se konají každých pět let během jednoho týdne současně ve všech zemích Evropské unie. Systém voleb do Evropského parlamentu není jednotný a liší se podle tradic a ústavních pravidel jednotlivých členských zemí EU. Kromě odlišného volebního systému lze nalézt i rozdíly v dalších faktorech, jako je například délka konání těchto voleb, počet volebních obvodů nebo ne/existence uzavírací klauzule.

Evropský parlament je jediná instituce EU, která je volena v přímých volbách občany EU.

Politická skupina	Počet křesel	%
EPP	265	36
S&D	184	25
ALDE	84	11.4
GREENS/EFA	55	7.5
ECR	54	7.3
GUE/NGL	35	4.8
EFD	32	4.3
NA	27	3.7